

NAHUM 1

INTRODUCTION...

- **ANG BUG-OS NGA LAYGAY SANG DIOS**
 - o Natapos na naton ang **Micah** - ang ika 33 nga libro sang Old Testament - ika 10 sang 16 ka mga libro sang propesiya sa OT...
 - o Suguran naton ang **Nahum** – ang ika 7 sang ginatawag nga 12 Minor Prophets
- **1ST - SIN-O SI NAHUM...**
 - o Nahum (*lugpay*) isa ka Elkoshite – ang iya nga ngalan nasambit diri lang sa una nga verse sang iya nga libro...
 - o Ang Elkosh mahimo nga isa ka syudad sa Judah nga sang ulihi gin-ngalanan Elcesi...
 - o Amo nga si Nahum isa ka propeta nga halin sa Nabagatnan nga Kaharian...
 - o Ang syudad nga Capernaum – ‘banwa ni Nahum’ – mahimo nga gin-ngalan para sa propeta!
- **2ND – TEMA SANG LIBRO...**
 - o Ang Nahum ginsulat bilang paghukom batok sa syudad sang Nineveh – **Nahum 1:1**
 - Nineveh (*Mosul sa Iraq*) nangin kapital sang ina nga tion sang superpower nga – Assyrian Empire...
 - Ang mga Assyrian mga pagano nga madamo sang mga dios-dios – may ara sila sobra sa 2400 ka mga dios sa ila nga pantheon...
 - Labi nga mapintas sila nga mga tawo– naga-usar sila sang kahadlok kag pamahog para makontrol nila ang mga bihag!
 - o Ang libro ni Nahum isa ka pagpadayon sang istorya nga nag-umpisa sa kay Jonah...
 - Ginpadala sang Dios si Jonah sa Nineveh para magwali sang paghinulsol sa mga Assyrian– kag nagpamati sila...
 - Apang pagkalipas sang 100 ka tuig, sang tion ni Nahum - ang mga Assyrian nagbalik sa ila nga malaut nga pang-ginawi...
 - Si Nahum isa ka pagpahanumdum - nga bisan ang Dios handa gid nga mag bubu sang Iya bugay sa mga mapainuboson...
 - Ang tuod nga paghinulsol indi nagakatabo nga kadali lang – ini isa ka permanente nga pagliso sang ginapadulongan...
 - Kag para sa mga nagabalik sa ila nga malaut nga mga gawi – sigurado gid ang paghukom!
- **3RD – SAN-O GINSULAT ANG LIBRO...**
 - o Ang Aminhan nga Kaharian sang Israel nabihag sang Assyria sang 722 B.C.
 - Sa indi magdugay, nagmartsa ang Assyria asta sa ganhaan sang Jerusalem – **2 Cronica 32:1**
 - Nagpatunga ang Dios kag naubos ang mga Assyrian army – paagi sa isa lang ka anghel
 - **2 Cronica 32:21-23**
 - Apang ang Assyria nagpadayon nga isa ka mayor nga gahum asta sa mga inadlaw ni Manasseh - **2 Cronca 33:11**
 - **Nahum 3:8** - nasambit ang kalaglagan sang Thebes (*Egypt*) - nga natabo sang 663 B.C....
 - Kag ang gintagna - **Nahum 3:11** - nga kalaglagan sang Nineveh nga natabo sang 612 BC...
 - o Nagapakita nga ang duwa ka hitabo ara lang sa sulod sang 50 ka tuig...
 - Nasambit man ang pagkaguba sang Thebes – apang ang pagpakaayo sini sang 654 BC wala masambit...
 - Nagapati ang mga iskolar nga ang pagtagna ni Nahum natabo sa tion nga natung-an sang 663 kag 654 BC.

- Sa tion sang pagkahari sang malaut nga hari nga si Manasseh – samtang si Sennacherib ang nagapangulo sa Assyria!
- **4TH – ANG KAUNDAN SANG NAHUM...**
 - o Ang Libro sang Nahum na parti sa tatlo ka bahin –ang kada isa naga unod sang 3 chapters...
 - o Chapter 1 – Ang pat-od nga paghukom sang Ginoo
 - o Chapter 2 – Ang paglaragway sang paghukom sang Ginoo
 - o Chapter 3 – Ang rason sang paghukom sang Ginoo

ANG PAT-OD NGA PAGHUKOM... (2 KA BUTANG)

- **1ST – ANG PAGLARAGWAY SANG GINOO... vs. 1-8**
 - o Si Nahum nag sugod sa 5 ka mabaskog nga pag laragway sang Dios...
 - Ginapabalo gid sang Assyria nga gadumot sila batok sa Juda – Ang katawhan sang Dios...
 - Kag gusto ni Nahum nga ma edukar sila tuhoy sa Dios nga ginpili nila nga mangin kaaway!
 - o 1st – Ang Dios maimon – *El Qanna...* vs. 2
 - Pinaka siga nga bata sa kalye ang Assyria – ang tuod nga super power...
 - Mahapos para sa Juda nga magtulok kag mag hunahuna nga may sapat sila sa kabuhi...
 - Apang ang Dios indi gusto nga madagtaan sang Assyria ang Israel sang ila mga pagano nga mga ideya...
 - Maimon ang Dios para sa iya mga katawhan – kag indi niya gusto nga makita nga magdalagan sila sa sayop nga Dios!
 - **Exodo 34:14** – “Indi gid kamo magsimba sa iban nga dios kay ako, ang Ginoo, indi gusto nga may ginasimba kamo nga iban...”
 - **Deuteronomio 4:24** – “Indi gid siya gusto nga may ginasimba kamo nga iban nga dios. Kay kon magsilot ang GINOO nga inyo Dios, daw sa kalayo nga nagapang-upos.”
 - Kon hunahunaon naton ang Dios – ang pagkaimon indi amo ang aton una nga mapinsaran...
 - **Apang ang Dios TUMAN kaimon – maimon siya sang aton gugma/maimon SIYA sa aton nga tion...**
 - **Kag indi niya itugot nga may iban nga makaagaw sang aton pagkabuhi para sa IYA...**
 - **Indi gusto sang Dios nga parte lang sang aton kabuhi ang ihatag sa Iya - gusto niya nga bug-os gid nga kabuhi ang itugyan sa IYA!**
 - **Hebreo 12:29** - “Kay kon magsilot ang aton Dios daw sa kalayo nga nagapang-upos.”
 - o 2nd – Nagatimalos ang GINOO /Ginoo siya sang kaakig – *baal chemah...* vs. 2
 - Ang emperyo sang Assyria nag bihag kag nagpaaplaag sang Naaminhan nga Kaharian...
 - Ila nga gin paantos ang Juda kag gin yaguta ang Dios halin pa sa mga adlaw ni Hezekiah...
 - Ang dugo sang mga santos ara sa ila mga kamot – kag bug-os ang tinutuyo sang Dios nga pabayaron sila sa ila ginhimo...
 - Kag indi na malulu – buy-an Niya ang bug-os nga kaakig para sa ila!
 - Kag ang pagtimalos kag kaakig sang Dios nga PINAKA PAT-OD nga dapat nga kahadlukan...
 - Bangod nga indi lang makalaglag ang Dios sa ila – pwede gid nga ihaboy sila sa Empierno - **Lucas 12:5**
 - **May ara lang nga duha ka klase sang tawo para sa Dios...**
 - **Makasasala nga nag baton sang libre nga dulot nga kaluwasan - makasasala nga wala nag baton...**
 - **Sa mga nagsikway kay Jesus - ang nagahulat sa ila tanan ang pat-od kag makahaladlok nga pag hukom...**
 - **Hebreo 10:30-31** - “Kay kilala ta ang Dios nga nagsiling, “Ako ang magatimalos; ako ang magsilot sa ila.” Kag makahaladlok gid kon ang Dios nga buhi amo ang magsilot.”

- Wala sang duda nga ang Judah gusto mag timalos sang kasingkal sa Assyria...
 - Apang ang mga katawhan wala sang maayo nga 'paghukom' sa pagsilot sang mga'makasasala'...
 - Ang matabo mangin 'matigdas' kita sa pag 'tratar' sa ila...
 - Bisan pa nga mag pangayo sila sang pasaylo - gusto naton magpabilin sa aton hinakit - gusto naton sang 'hustisya'!
 - Apang ginatawag kita nga mag patawad - bisan ano pa ang nahimo sa aton - **Lucas 17:1-10**
 - Gina sugo sang Dios sa aton nga mag higugma sa aton kaaway – kag maglaum nga mapalapit naton sila kay Jesus!
 - Siya ang mag hukom – Siya lang ang may kinamatarong nga mag hukom sang gawi sang mga tawo!
 - **Roma 12:19** - "... **Indi gid kamo magtimalos; pabay-i ang Ginoo nga magsilot...**"
- o 3rd – Indi siya nga GINOO nga dali maakig... vs. 3
 - Amo ini ang mabudlay nga parte nga batunon sang Juda – ngaa wala pa ginsilutan sang Dios ang Assyria...
 - Si Jonas nag kadto siya sa tiyan sang dako nga Isda tungod sa sini nga isyu...
 - Kag indi lang sa Asiria nga mapailubon ang Dios – bisan pa sa tion sang Kapipit-an...
 - Ang mga ginpangpatay nga mga santo magahibi nga gasinggit ' asta sano nga itimalos mo kami' – **Pahayag 6:10**
 - Apang ang Dios mangin mapailubon sa makasasala – sa paglaum nga mag hinulsol sila sang ila mga sala!
 - **Mapailubon ang Dios saa aton - bangod nga gusto niya nga kita mag hinulsol - magako sang sala!**
 - **Roma 2:4** - "**Wala ka bala kahibalo nga ang kaayo sang Dios nagahatag sang kahigayunan nga maghinulsol ka...**"
 - APANG - indi niya pagpalampason ang mga malaot – indi niya itugot nga ang sala indi masilutan!
 - Kon mag lantaw kita sang kalaut sang aton kalibutan – ma dismaya ka...
 - Makita naton nga ang tawo naga kabuhi sa imoralidad – ginasikway ang kamatuuran sang Dios...
 - Ang malain pa kay daw maluwas pa sila sang ila mga kasalanan...
 - Wala m,an sila naga antos –daw naga umwad pa – nga daw ka wala hustisya!
 - **Salmo 73:16-17** – "**Karon gintinguhaan ko gid nga intiendihon ini nga mga butang pero binudlayan ako, hasta nga nagkadto ako sa imo templo,kag dayon naintiendihan ko kon ano ang matabo sa mga malaot.**"
 - Madamo ang naga hunahuna nga okay lang sila kay wala gilayon nasilutan sang ila ginhimo...
 - Nag sala sila sa pag intiendi nga ang 'pagpailob sang Dios ini gin baton sang Dios'...
 - Tungod nga wala pa siya naghukom sa aton – indi nagakahulugan nga luwas ka na sang paghukom - **Numero 32:23**
- o 4th –Ang GINOO may dako nga Gahum... vs. 3-6
 - Nag hatag si Nahum sang apat ka laragway sang gahum sang Dios sa sini nga kalibutan...
 - May ara ang GINOO nga paagi sa buhawi kag bagyo – paminsara ang bagyo / unos...
 - Ang US naigo sang wala tupong nga 2 ka kategoriya 4 nga bayo sini nga tigilinit...
 - Wala ina matabo halin nga naga himo sila sang rekord mga 150 na ka tuig!
 - Mapabagyo man ukon magbaha /ukon tigilinit ukon kagutom...
 - Nagakabagay nga tawgon naton nga 'natural disasters' – kag ' kahimuan sang Dios'...

- Bangod nga gina gamit sang Dios ang kalamidad sa pag kuha sang aton igdulungog – sa pag tudlo sa aton sang leksion!
- Ang GINOO naga tindog sa panganod – ina mga yabok lang sangiya tiil...
 - Ang idea nga ang Dios naga tanaw - kag nakita niya ang tanan!
 - Kadamo nga mga tawo ga hunahuna nga limitado ang Dios sa geograpiya...
 - Kon mag agi ka sa simbahan kinanglan mag pangurus ka – ang Dios naga tanaw...
 - Apang kon ara sa bar /ukon sa madulom nga kwarto – wala sang may nakakita kon ano ang gina obra...
 - Apang ang kamaturan Ang Dios ara sa bisan diin nga lugar – kag nakita niya ang tanan...
 - Ang imo buhat / tinaga / imo ginahunahuna wala sang may natago sa atubang sang Ginoo...
 - Kag sa aton mga ginahimo/tinaga/hunahuna –luwas kay Jesus -maabot ang adlaw nga hukman kita!
 - **Hebreo 4:13** - “Wala gid sing may makapanago sa Dios; makita niya ang tanan kag hayag gid sa iya panulok, kag sa iya kita magapanabat.”
- Ang GINOO naga sabdong sang dagat kag suba nga mag mala...
 - Ang malambo nga palahalalban sa Carmel kag Bashan na laya –ang bulak sang Lebanon nalayong...
 - Ginahunahuna sang Assyria nga dako sila nga nasyon bangod sang mga nalab-ot nila...
 - Pero ano ayhan sila kon tigilinit kag wala sang tubig – wala sang pagkaon – ang Ginoo ang nag himo sina tanan!
 - Maka obra kita 7 ka adlaw sa isa ka semana - 20 ka oras sa isa ka adlaw - kag magapabilin nga wala pagkaon nga kaunon...
 - Mahimo naton magtinguha sang tudo - apang luwas nga ang Ginoo ang naga pakamaayo sa aton...
 - Wala pulos ang tanan naton nga pagpangabudlay - indi naton makita ang madamo nga bunga nga halin sa aton pag pangabudlay!
- Ang bukid mauyog/matiphag ang banglid / ang kalibutan naga uyog sa presensya sang Ginoo.
 - Ang pinaka masingki nga pwersa sa kalibutan - ang Bulkan kag linog ...
 - Ang Bukid sang St. Helens nagapagwa sang 24 megatons ka TNT = 1,600 ka beses sang Hiroshima bombs
 - Ang makahalanguyos nga 9.0 na linog may kabaskugon nga 99 million tons of TNT!
 - Ang pwersa nga subong nga mga inadlaw wala gid kita sang kusog sa pagtindog batok sini!
 - Sa amo man nga paagi sino ang maka tindog batok sa gahom sang Ginoo – sino ang maka batas sang iya kaakig!
 - May mga nakilala ako nga tawo nga gahunahuna nga ‘manegusyar’ sa Dios sa adlaw sang paghukom...
 - Naga lalis nga maayo gid sila nga tawo – gani ang Ginoo pasugtan sila nga makasulod sa langit...
 - Daw naga pakiglalis ka lang sa nuclear bomb – wala ni isa ang makatindog !
- o 5th – Ang GINOO ayhan: Mabakod nga torre / UKON ang GINOO nagaawas nga baha... vs. 7-8
 - Sa Iya nga KAGAMHANAN – Ang Ginoo maayo – mabakod nga tore sa mga naga salig sa Iya!
 - Pila na ka tuig ang nag liligad nga kinahanglan ko maghimo sang isa ka desisyon...
 - Ara ako sadto sa Bible College – apang naga tinguha ako sa pagpangita sang akon katuyoan sa kabuhi...
 - Nabatyagan ko nga indi ako magamit sang Dios – kag nagabot sa akon ang kaluyahon...
 - Naguha ako upod sa iban ko nga mga classmates sa Joshua Tree sa national forest...
 - Sang pagabot namon nag taklad kami sa mataas nga bukid – kag PERTI ang hangin sa ibabaw...

- Sang sina nga gabi nag linog sang 7.0 magnitude – ang duta naga kurog sa idalom sang amon mga tiil!
- Pagkadason nga adlaw samtang naga tanaw ako sang pag tunod sang adlaw – daw ang itsura sang bukid nga nagadabadaba ang kalayo!
- Pagkatapos sadto nagsaka ako sa bato kag nag pamangkot sa Dios – ano ang gusto Mo himuon sa akon...
- Kag maygamay nga tingog sa akon tagipusoon nga naghambal sa akon nga may plano Siya sa akon kabuhi – **I Hari 19:11-12**
- Sa malipot nga tion pagkatapos sadto nalakip ako sa Bible Fellowship – kag nangin pastor!
- Gusto sang Dios nga magpakighambal sa aton – gusto Niya nga himuon naton siya nga mabakod nga torre sa tion sang kabudlayan...
- Apang malaka lang nga naga pakighambal paagi sa mabaskog nga bagyo –mabaskog nga linog – ukon kalayo man...
- Daw ano ang tunog sang Dios - mahipos nga hutik – tingog nga malulo nga nagagiya sa aton...
- Sa mga naga hulat kag nagapamati – makabati sang hutik sang Ginoo - sa mga nagatuo sa Iya!

▪ Apang sa wala nagasalig /nagatuo - Daw naga-awas nga baha Siya...

- Basi naga patuhoy sa pamaagi sang pag bihag sang Babylon sa Nineve – 612 B.C.
- Ang suba sang *Euphrates* nagawas sa pangpang – nagbaha sa parte sang siudad kag nag rumpag sa isa ka parte sang pader...
- Pagkatapos sini ang napungawan nga hari ginsunog niya iya kaugalingon -kag ang iya palasyo - upod ang iya manggad!
- Bangod ano ang pulos sang manggad sini nga kalibutan – kon ang Adlaw sang Paghukom maabot!
- Ang kabuhi regalo - nga may isa lang ka tinutuyo - naga hatag sa aton sang opurtunidad sa pagpili...
- Diin kita makadto kon tapos na ang aton tion diri sa kalibutan - diin ka mahinguyang sang kabuhi mo sa eternidad!
- Ang masubo madamo ang gapili sang 'kalipayan' ang pila lang ka tuig nga kamanggaran nga ginatanyag sang kabuhi nga ini...
- Sa baylo nga mag hatag sang pagtamod sa eternidad sang manggad sang Dios nga gin aman para sa aton sa langit...
- Apang ano ang maayo nga mahimo sang kwarta sang sini nga kalibutan – kon mag abot ang adlaw sang paghukom!
- **Mateo 16:26** - “Ano gid bala ang makuha sang tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang diri sa kalibutan, pero mawala ang iya kabuhi?

▪ **2ND – ANG LARAGWAY SANG ASSYRIA... vs. 9-15**

o 1st – nagahunahuna ang Assyria - makapalno sila sang malain batok sa Ginoo ... vs. 9-11

- Naga tilaw sila nga magpadihot sang malain – agod nga mapierdi nila ang Dios...
 - Wala sang duda nga mY bug-os sila nga pilosopiya nga naga rason sang ila mga sala/ malaot nga kultura...
 - Apang ang sabat sang Ginoo – Iya sila nga laglagon – kag sa isa lang ka huyop!
 - Bisan pa nga mag hugpong sila /nasalapid nga daw mga tunok ang ila idea...
 - Ang ila nga depensa epektibo lang nga kaangay sang hubog /ang ila nga nasyon masunog nga daw sa dagami!
 - Bangod halin sa ila ng nag plano sang malain batok sa Ginoo – ang malaot nga manuglaygay!

- Ang mga tawo gusto pa mag plano sang malain batok sa Dios...
 - Ang naandan nga kombensyon sa subong – kon gusto mo nga mag alam ka, eskwela sa kolehiyo...
 - Apang sa masami – ang mga unibersidad puno sang mga malaot nga manuglaygay!
 - Wala na gina tudlo ang Biblia/ ukon parte sa resulta sang sala...
 - Sa baylo ginatudluan ang mga estudyante nga wala sang insakto ukon sala - puro relative...
 - Wala sang sala - basta ginapinsar mo nga insakto - maayo na ina!
 - **Hukom 21:25** - "...Nagapagusto lang ang tagsa-tagsa kon ano ang iya luyag himuon."
 - Indi mag sala sa ihibalo kag kaalam – ayhan makahatag sang MADAMO nga ihibalo ang unibersidad...
 - Apang ang ihibalo sang tawo – malaut nga mga laygay – nagapabulag sa aton sang aton nga pagkinahanglan kay Jesus...
 - Indi ina kaalam – ina isa ka kabuangan – bangod nagapalayo sa aton sa Dios!
- Sa subong ang pinakaalam - pinaka edukado nga mga tawo sa kalibutan – nagapalaganap sang doktrina sang 'Evolution'...
 - May ara lang duha ka posibilidad sang ginhalinan sang kabuhi – disenyo ukon aksidente...
 - Tungod gin pili nila nga ipanginwala ang manunuga – sa baylo nagpati sila nga ang kabuhi aksidente...
 - Gausar ako sang relo agod maka hambal ako sang oras – simple nga gamit...
 - Apang gusto ko ikaw nga kombinsihon nga ang akon relo isa lamang ka aksidente...
 - Naghaboy ako sang mga parte sini sa hangin – kag nahulog nga nagaandar na nga relo – indi bala kabuangan!
 - Ano pa gid kon maghunahuna ka nga ikaw isa ka aksidente – imo ipanginwala ang Dios nga nag tuga sa imo!
 - **Salmo 14:1** – "...Nagasiling ang mga buang-buang sa ila kaugalingon," "Wala sing Dios."
- o 2nd – Nagahunahuna ang mga Asirianhon – nga layo sila sa peligro bangod nga madamo sila... vs. 12-14
 - Naga salig sila nga ang kadamuon sang ila suldado makahatag sa ila sang kadalagan...
 - Apang ang Ginoo maga agi sa ila – kag sila papason (*utudon*) nga wala sang mabilin!
 - Gintugot sang Dios nga mabaskog sila agodto nga masilutan ang Juda – apang indi na sila paga gamiton liwat!
 - Ang Ginoo amo ang mabungkag sang gota sang pagkaulipon sang Israel gikan sa Assyria...
 - Wala na sang may ma pasahan sang ila nga ngalan(*sang sano ka nakasugata sang isa ka Asirianhon*)
 - Gub-on sang Dios ang ila mga idolo – sa ila nga templo – wala sang may magbulig sa ila...
 - Ginpreparahan na sila sang Dios sang ila lulubngan – tungod nga sila ginsumpa (*vile*)!
 - Ang mga Katawhan naga huna huna gihapon nga wala sang peligro tungod sang kadamoon nila...
 - Ang mentalidad nga kon ang kada is nagahimo sini nga butang – basi INSAKTO...
 - Bisan pa nag pasa sila sang laye nga 'legal' ang sala – ginahimo ang kaugalingon nga maayo...
 - Apang ang pagkamatarong indi demokrasya – indi na kinanglan nga mag boto sa pag desisyon kon ano ang kamatuuran!
 - **Mateo 7:13** - "Magsulod kamo sa makitid nga puwertahan, tungod kay masangkad ang puwertahan kag malapad ang dalan nga nagapakadto sa impyerno, kag madamo ang nagaagi sa sina nga dalan."
- o 3rd – Ang maayong balita para sa Judah... vs. 15

- Yari karon sa kabukiran – ang iya mga tiil nga naga dala sang maayong balita – madeklarar sangf kalinong ...
 - Gin padala sang Dios si Nahum sa pag dala sang maayong balita para sa Judah – malaglag ang mga taga Assyria...
 - Mahilway liwat ang mga nag sunod sa Ginoo – ipadayon ang mga fiesta/magatuman sang ila pangako!
- Ang pareho nga verse sa tinaga ni Propeta Isaias nga ginhambal ni Pablo – **Roma 10:15**
 - Sang nag pamangkot siya nga paano ang isa ka tawo makatuo kay Jesus – kon indi siya makabati sang tuhoy sa Iya...
 - Paano ang isa ka tawo makabati tuhoy kay Jesus – luwas kon may makadto kag maghambal sa ila...
 - Paano ang isa katawo mahambalan sa ila – luwas kon may mag tikang kag maglakat...
 - Sa kada tikang (*Indicative*) – luwas nga ‘lakat’ nga isa ka (*Subjunctive*)
 - Nagakahulugan kon may ara nga gusto nga maglakat – mga katawhan nagapati kag maluwas!
 - Ginapakamaayo ang mga tiil sang mga mensahero nga nagalatas sang mga bukid sa pagdala sang maayong balita – ginahambal halin **Isaias 52:7**
 - **MADAMO nga mga tawo nga mga wala naga kilala kay Jesus – ano himuon naton sini**
 - **Gintawag kita nga ‘malakat’ – pareho kay Nahum – kag magbantala sang Maayong Balita...**
 - **Kahapos mag hambal nga ang mga tawo nagakinanglan kay Jesus – apang bulahan ang mga tiil sang mga nagalakat para mag bantala sa ila!**